

Asia: VN/10633/2021

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle sakon ja muiden omaisuuden kohdistuvien seuraamusten täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne sakon täytäntöönpanosta annetun lain yleisiä säännöksiä koskevista muutosehdotuksista. Erityisesti lausunnonantajia pyydetään lausumaan hallinnollisia seuraamusmaksuja koskevista muutosehdotuksista ja kutakin ministeriötä pyydetään lausumaan oman hallinnonalansa lainsäädäntöön ehdotetuista muutoksista.

Tulli kiittää tilaisuudesta antaa kirjallinen lausunto hallituksen esitysluonnoksesta.

Ehdotuksessa tullilain 80 § 4 momentiksi viitataan tullilain 80 § 2 momenttiin ja 84 §:ään, mutta ei 82 § 3 momenttiin, kuten sakon täytäntöönpanosta annetun lain 37 §:ssä. Tulli katsoo, että johdonmukaisuuden ja yhtenäisyyden vuoksi säännökseen tulisi lisätä 82 § 3 momentti.

Lausuntonne rahamääräisen saatavan perintää koskevista muutosehdotuksista.

Sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa säädettäisiin Tullin tehtäväksi vastata rikokseen perustuvan vahingonkorvauksen ja oikeudenkäyntikulujen täytäntöönpanosta. Vahingonkorvausta vastaa usein hallinnollisessa järjestyksessä määrätty vero, jolloin vahingonkorvauksen perintä täytyy sovittaa yhteen veron perinnän kanssa, joten on perusteltua, että sama viranomainen hoitaa sekä veron että vahingonkorvauksen perinnän. Ehdotus vastaa tältä osin nykytilannetta. Lakiehdotuksen mukaan velvollisuus perintään seuraisi suoraan laista, joten ilmoitus menettelyn käytöstä poistettaisiin. Tätä voi pitää kannatettavana, koska aikaisemmin ilmoitus on saattanut jäädä joskus tekemättä, jolloin perintä on saattanut siirtyä Oikeusrekisterikeskukselle, mikä on aiheuttanut selvittelyä Oikeusrekisterikeskuksen kanssa.

Lausuntonne sakon muuntorangaistuksen määräämistä koskevista muutosehdotuksista.

-

Lausuntonne menettämisseuraamusta koskevista muutosehdotuksista.

Lakiehdotuksen mukaan Oikeusrekisterikeskus käynnistäisi täytäntöönpanon myös Tullin täytäntöönpanovastuulle kuuluvissa menettämisseuraamuksissa. Ehdotuksen voi katsoa

sujuvoittavan ja yhtenäistävän täytäntöönpanomenettelyä ja vähentävän manuaalista työtä, joka aiheutuu tuomioistuinten päätösten seuraamisesta.

Tulli pitää kannatettavana ehdotusta tiettyjen esineryhmien siirtämisestä ulosottolaitoksen täytäntöön pantaviksi, koska ulosottolaitoksella on Tullia paremmat valmiudet esim. kiinteistöjen myymiseen. Tullirikosasioissa kiinteistöjen menettämisseuraamuksia seuraa varsin harvoin, joten Tullilla ei ole kiinteistöjen realisointiin osaamista eikä vakiintuneita menettelytapoja. Kiinnityskelpoiset autot ja alukset voidaan myydä ulosoton toimesta, koska nämä eivät voi olla muita kuin unionitavaroita. Muista kuin unionitavaroista tulisi kantaa maahantuontiverot vapaaseen liikkeeseen luovuttamisen yhteydessä.

Lakiehdotukseen sisältyy säännökset siitä, että esineen säilytyksestä ja myynnistä aiheutuneet kustannukset saadaan vähentää ennen varojen tilitystä Oikeusrekisterikeskukselle. Säännös vastaa tullilaisissa säädettyä ja edesauttaa viranomaista täytäntöönpanon suorittamisessa.

Lakiehdotuksen 2 luvussa säädetään saatavan täytäntöönpanon menettelystä. Ehdotuksen 8 §:n mukaan kokonaan tai osittain maksamatta olevasta saatavasta on lähetettävä maksukehoitus. Kun peritään verovahingosta määrättyä vahingonkorvausta, saatavaa peritään ensisijaisesti verotuspäätöksellä ja tuomioistuimen määräämää vahingonkorvausta peritään heti vain, jos verotuspäätöstä ei ole tai vahingonkorvauksen määrä on veroa suurempi. Silloin kun vahingonkorvaus vastaa verotuspäätöksellä kannettua veroa, vahingonkorvauksen perintä aloitetaan yleensä vasta sen jälkeen, kun veron perimisoikeus on vanhentunut ja saatavaa on edelleen maksamatta. Tällä menettelyllä vältetään samaan perusteeseen perustuvien saatavien kaksinkertainen periminen. Saatavan vanhentuminen on kuitenkin tarvittaessa katkaistava sinä aikana, kun vahingonkorvausta koskevaa tuomiota ei käytetä aktiiviseen perintään. Säännöksen samamuodosta huolimatta vahingonkorvausten perinnän nykytilaa ei liene tarkoitus muuttaa eli vahingonkorvauksen perintä voidaan aloittaa vasta verotuksen vanhentumisen jälkeen.

Menettämisseuraamusten täytäntöönpanossa on tarkoitus soveltaa tullilain sijasta sakon täytäntöönpanosta annettua lakia myös silloin, kun Tullin panee seuraamuksen täytäntöön. Lakiehdotuksessa on tältä osin tullilakia vastaavat säännökset myynnistä ja hävittämisestä ja 37 § 3 momentissa on viittaukset myös esineen tullaussessa sovellettaviin säännöksiin. Lakiehdotuksen 42 §:n perusteella Tulli voi käyttää harkintavaltaa sen suhteen, myydäänkö vai hävitetäänkö menetetyksi tuomittu esine. Menetetyksi tuomittujen tavaroiden myyntikelpoisuutta on usein vaikea päättää kategorisesti ja se edellyttää tapauskohtaista arviointia. Säännös vastaa tullilain vastaavaa säännöstä. Esineen myyntiä koskeva säännösehdotus (48 §) antaa mahdollisuuden valita erilaisten myyntitapojen välillä. Tämä vastaa Tullin tarpeita, koska menettämiskaavan kohteena voi olla hyvin erilaisia tuotteita, jolloin sama myyntikanava ei välttämättä sovellu hyvin kaikkien tuotteiden myyntiin.

Esineen valtion käyttöön ottamista koskeva lakiehdotuksen 42 § 1 momentin säännös on jonkin verran suppeampi kuin tullilain vastaava säännös, mutta tavaroita on otettu valtion käyttöön harvoin ja pääsääntöisesti vain koulutus- tai museokäyttöön, joten säännös vastaa Tullin tarpeita.

Myytäessä muuta kuin unionitavaraa, tuontitullin katsotaan sisältyvän esineen myyntihintaan, paitsi jos tullivelkaa ei ole maksettu (tullilaki 84 §). Lakiehdotuksen 50 §:ssä varojen tilittämisestä ei ole mainittu tullia, joka siis otetaan myyntihinnasta ja tilitetään tullauspäätökselle. Asia mainitaan kuitenkin säännöksen perusteluissa.

Vaikutukset viranomaisiin. Ehdotuksen 6.3 kohdan mukaan viranomaisten kannalta olennaisin muutos olisi se, että täytäntöönpanomenettely siirtyisi kaikilta osin manuaalisesta käsittelytavasta sähköiseksi. Esim. 4 § 4 momentin mukaiset tuomioistuimen ilmoitukset ja ilmeisesti oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanopyynnöt tulisivat jatkossa sähköisesti viranomaisille. Tullilla ei ole tarkempaa tietoa, millaisia tietojärjestelmiä tullaan käyttämään ja mitä investointeja tämä mahdollisesti tulee vaatimaan.

Lausuntonne rikosvahinkosaatavien täytäntöönpanoa koskevista muutosehdotuksista.

-

Lausuntonne rekistereitä ja tiedonluovutusta koskevista muutosehdotuksista.

-

Lausuntonne rangaistusvaatimusta ja päihdetutkimuskustannusten määräämistä koskevista muutosehdotuksista.

-

Lausuntonne muista muutosehdotuksista.

-

Lausunnonantajan mahdolliset muut huomiot.

-

Söderman-Kylänpää Camilla
Tulli.fi - Camilla Söderman-Kylänpää, Valvontaosasto, Ohjaus- ja
asiantuntijapalvelut